

224. Beperking postblokkade nader bekeken

MR. W. JANSSEN-VAN KESTEREN

Bij het uitspreken van een faillissement komt een postblokkade tot stand. Deze postblokkade vindt zijn grondslag in art. 14 en 99 Faillissementswet ('Fw'). In het voorjaar van 2014 heeft Recofa afspraken gemaakt met PostNL over beperking van de duur en uitvoering van de postblokkade. Sindsdien bestaat de postblokkade niet meer gedurende het hele faillissement, maar slechts gedurende dertien maanden. In dit artikel bespreek ik de achtergrond van de postblokkade en de beperkingen die daarop inmiddels van kracht zijn.

1. Wettelijke regeling

Bij het uitspreken van een faillissement geeft de rechter de aangestelde curator last tot het openen van de brieven en telegrammen die zijn gericht aan de failliet. Omdat de Faillissementswet geen definitie van 'brieven en telegrammen' kent, moet worden aangehaakt bij de begrippen uit de Postwet 2009. Die wet leert dat poststukken bestaan uit brieven en andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geadresseerde stukken. Onder brieven wordt verstaan op een fysieke drager aangebrachte, geadresseerde, schriftelijke mededelingen; tot de andere categorie behoren (i) bepaalde postpakketten, (ii) fysieke dragers met voor blinden bestemde tekens en (iii) dagbladen of tijdschriften¹ (hierna 'post').

Om te zorgen dat de curator de post ontvangt, geeft de griffier het faillissement door aan de postvervoerder. Na ontvangst van deze mededeling, is de postvervoerder verplicht om de post van de failliet aan de curator af te geven. De curator opent vervolgens die post en stuurt stukken die geen betrekking hebben op de boedel door naar de failliet. Het samenstel van de doorzendplicht en de last tot opening van de post uit art. 14 en 99 Fw wordt in de praktijk aangeduid als de postblokkade.

Deze vorm van de postblokkade bestaat al eeuwen als vrijwel ongewijzigde figuur. In art. 463 van de Franse Code de Commerce is de eerste vorm van de postblokkade te vinden.² In 1838 is de postblokkade in de Nederlandse wet terechtgekomen. Sinds 1893 staan art. 14 en art. 99

in de Faillissementswet.³ De meest recente wijziging is de aanpassing van art. 99 Fw aan de Postwet 2009.⁴

In art. 14 lid 2 Fw en art. 99 lid 1 Fw wordt verwezen naar de Postwet 2009. Deze verwijzing brengt mee dat de doorzendplicht zich richt tot (i) eenieder die postvervoerdiensten aanbiedt, (ii) de verlener van de universele postdienst, en (iii) de andere geregistreerde postvervoerbedrijven als bedoeld in de Postwet 2009.⁵ Onder de eerste categorie valt iedereen die bedrijfsmatig handelingen verricht teneinde post af te leveren. De tweede categorie ziet op degene die door de minister van Economische Zaken is aangewezen⁶ om – kort gezegd – als postvervoerder op te treden. Dit is de partij die bijvoorbeeld de brievenbussen op straat licht, rouwpost verzorgt en postzegels mag uitgeven. Sinds 1 april 2009 is Koninklijke PostNL B.V. (hierna 'PostNL') aangewezen als universele postdienst.⁷ Onder de derde categorie (iii) valt ten slotte elke onderneming die bij de Autoriteit Consument en Markt is geregistreerd als aanbieder van postvervoerdiensten.⁸ Andere dan de genoemde partijen, zoals partijen die post ophalen bij afzenders en naar een postvervoerder brengen, die

3 Bekendmaking ondertekening: *Stb.* 1893, nr. 140; bekendmaking inwerkingtreding: *Stb.* 1896, nr. 9.

4 Bekendmaking ondertekening: *Stb.* 2009, nr. 155; bekendmaking inwerkingtreding: *Stb.* 2009, nr. 156.

5 Art. 2 lid 1 onder e en onder f Postwet 2009.

6 Art. 15 e.v. Postwet 2009.

7 Zie Aanwijzing verlener universele postdienst 2009, *Stcrt.* 2009/82. In het besluit wordt nog Koninklijke TNT Post B.V. genoemd. Sinds 31 mei 2011 heet de vennootschap echter Koninklijke PostNL B.V.

8 Op de website van de Autoriteit Consument en Markt (de samenvoeging van de OPTA, NMa en de Consumentenautoriteit) kan het volledige register van geregistreerde telecommunicatieaanbieders, waaronder postvervoerders, worden geraadpleegd. Er zijn thans 120 geregistreerde postvervoerders.

1 Art. 2 lid 1 onder a en onder b Postwet 2009 en art. 2 Postbesluit 2009.

2 Dit artikel luidde: *Les lettres adressées au failli seront remises au agents: il les ouvriront, s'il est absent, s'il est present, il assister a leur ouverture!*

vervolgens voor aflevering zorgt, vallen niet onder art. 14 en 99 Fw.⁹ Wel mag de curator ook post openen die hij via anderen dan de postvervoerders in de zin van art. 14 en 99 Fw verkrijgt.¹⁰

2. Doel postblokkade

De postblokkade wordt ingesteld om te zorgen dat de curator direct de post ontvangt die belangrijk of waardevol is voor de boedel.¹¹ De wetgever acht het voor de uitoefening van de taak van de curator, zoals die voortvloeit uit de Faillissementswet, noodzakelijk dat de curator kennis kan nemen van de inhoud van de post van de schuldenaar.¹² De Hoge Raad¹³ heeft bepaald dat de postblokkade *‘met name ook de strekking heeft te voorkomen dat via de post buiten de curator om betalingen aan de gefailleerde plaatsvinden.’* In de praktijk heeft de postblokkade met regelmaat zijn nut bewezen omdat daarmee verzwegen of onbekende vermogensbestanddelen of activiteiten aan de curator bekend werden. Een vakantiehuis in Frankrijk, een levensverzekering of nieuw afgesloten contracten; de voorbeelden zijn talrijk.

Omdat de postblokkade ertoe strekt de curator te helpen bij zijn taakuitoefening, is de blokkade beperkt tot post die betrekking heeft op de boedel. Andere post moet de curator direct aan de schuldenaar verstrekken. Omdat deze post niet relevant is voor de boedel, heeft de curator er geen belang bij om een kopie te maken. Het maken van zo'n kopie of het gebruiken van wetenschap die de curator heeft verkregen uit dergelijke post, is dan ook verboden.¹⁴ Verder mag de curator geen post lezen die afkomstig is van een geheimhouder, ongeacht of deze post betrekking heeft op de boedel.¹⁵

Voor de nadere invulling van het doel van de postblokkade kan aansluiting worden gezocht bij de postblokkade in de schuldsaneringsregeling. Ook daar strekt de blokkade er voornamelijk toe om de bewindvoerder in staat te stellen zijn taak uit te kunnen oefenen. Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch noemde daarnaast als doel van de postblokkade het vergemakkelijken van het toezicht door de bewindvoerder op de nakoming door de schuldenaar van diens verplichtingen uit de schuldsaneringsregeling.¹⁶ Voor het praktische nut van de postblokkade in de schuldsaneringsregeling is de evaluatie uit 2001 relevant. Tijdens de evaluatie bleek dat (op één na) alle bewindvoerders de postblokkade zinvol vonden.¹⁷ Opvallend is dat de

rechters een andere mening zijn toegedaan: van de achttien ondervraagde rechtbanken gaven slechts zeven te kennen dat er veel informatie via de postblokkade werd verkregen. Elf rechtbanken vonden dat de postblokkade weinig informatie oplevert.¹⁸

3. Duur postblokkade

3.1 Wettelijke duur in faillissement en in schuldsanering

De doorzendplicht van de postvervoerbedrijven en de last tot opening van de post van de curator eindigen op hetzelfde moment, namelijk doordat de curator of rechter-commissaris de postvervoerder uit de doorzendplicht ontslaat of door kennisgeving van de vernietiging van het faillissement als gevolg van verzet, hoger beroep of

De wetgever acht het voor de uitoefening van de taak van de curator noodzakelijk dat de curator kennis kan nemen van de inhoud van de post van de schuldenaar

cassatie. De postblokkade eindigt dus niet automatisch als het faillissement eindigt; anderzijds kan de postblokkade eindigen voordat het faillissement eindigt.¹⁹ Het voortduren van de postblokkade na het eindigen van het faillissement kan in het belang van de schuldeisers zijn, bijvoorbeeld omdat derdenbeslag onder de curator is gelegd.²⁰

In de schuldsaneringsregeling was de postblokkade aanvankelijk van onbeperkte duur, evenals het geval is in faillissement op grond van de wettelijke regeling. Bij de evaluatie van de schuldsaneringsregeling is de duur beperkt tot dertien maanden (art. 287 lid 5 Fw). De parlementaire geschiedenis noemt hiervoor drie redenen: (i) vermindering van de werklast van de bewindvoerder, (ii) alle financiële verplichtingen zullen binnen dertien maanden aan de orde zijn gekomen en (iii) beperking van het risico dat de schuldenaar belangrijke post niet op tijd ontvangt.²¹

3.2 Duur in het licht van de Grondwet en het EVRM

Interessant is om de duur van de postblokkade voor natuurlijke personen te bekijken in het licht van de Grondwet ('GW') en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ('EVRM'). Voorop moet worden gesteld dat de postblokkade voor failliete natuurlijke personen²² een inbreuk vormt op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 10 GW en 8 EVRM) en op het briefgeheim (art. 13 GW). Van Apeldoorn

9 Art. 2 lid 2 Postwet 2009 en Van der Feltz III, p. 28.

10 Van der Feltz III, p. 28.

11 Van der Feltz III, p. 28.

12 Van der Feltz III, p. 25.

13 HR 23 september 1988, NJ 1989/73.

14 Van der Feltz III, p. 28.

15 EHRM 20 september 2000, 33274/96.

16 Gerechtshof 's-Hertogenbosch 7 februari 2007, ECLI:NL:GHSHE:2007:BV3497.

17 Er zijn 34 bewindvoerders geïnterviewd, zie Rapport 'Van schuld naar

schone lei', WODC 2001, p. 117 en bijlage 7 daarbij.

18 Rapport 'Van schuld naar schone lei', WODC 2001, p. 107.

19 HR 24 september 1959, NJ 1959/585.

20 Wessels Insolventierecht IV, par. 4383.

21 Kamerstukken II, 22 9472, nr. 3, p. 4 en 16.

22 Rechtspersonen hebben uiteraard geen recht op privacy of een persoonlijke levenssfeer.

noemde de postblokkade al de grootste aantasting van het grondwettelijk privacyrecht.²³ Hij zag de postblokkade zelfs als een grotere privacyschending dan het recht op binnentreden van de curator of het verlies van de beheers- en beschikkingsbevoegdheid door de schuldenaar.

De wettelijke basis die art. 14 lid 1 Fw bevat voor de postblokkade is noodzakelijk; art. 13 GW staat immers slechts een inbreuk op het briefgeheim toe indien deze inbreuk in een wet is geregeld en plaatsvindt op last of met machtiging van een rechter. Omdat art. 4 Postwet

De Europese rechter is behoorlijk streng als het aankomt op de postblokkade en stelt paal en perk aan de duur daarvan

2009 bovendien bepaalt dat een postvervoerbedrijf moet zorgen dat het briefgeheim niet wordt geschonden bij de uitvoering van postvervoerdiensten, kan de postblokkade ook niet worden uitgevoerd zonder de mededeling van de griffier ex art. 14 lid 2 Fw.

De inbreuk die de postblokkade voor natuurlijke personen maakt op art. 8 EVRM moet voldoen aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Hierover is al enkele malen tot aan het EHRM geprocedeerd. In deze uitspraken werd de klagende partij steeds in het gelijk gesteld. Zo is in *Foxley/Engeland*²⁴ bepaald dat een postblokkade gedurende vier maanden acceptabel is, maar een blokkade gedurende de volledige looptijd van het faillissement niet. In *Luordo/Italië*²⁵ en *Bottaro/Italië*²⁶ oordeelde het EHRM dat een postblokkade van veertien respectievelijk twaalf maanden de balans aantast tussen enerzijds het belang van de schuldeisers om hun vorderingen voldaan te krijgen en anderzijds het belang van de failliet bij respectering van zijn correspondentie. De inbreuk die de postblokkade op de rechten van de failliete natuurlijke persoon maakte, werd dan ook in deze twee gevallen disproportioneel geacht ten opzichte van het doel dat met de postblokkade werd nagestreefd. Kortom, de Europese rechter is behoorlijk streng als het aankomt op de postblokkade en stelt paal en perk aan de duur daarvan.

4. Rol Recofa bij beperking postblokkade

Dat brengt mij bij de kern van dit artikel: de rol van Recofa bij de beperking van de postblokkade. Onlangs is namelijk de werking van de postblokkade in faillissement beperkt van onbepaalde duur tot dertien maanden. Voorop moet worden gesteld dat deze beperking in het licht van de rechtspraak van het EHRM goed te verdedigen is. Sterker nog, ik denk dat dertien maanden in de ogen van de Europese

rechter voor failliete natuurlijk personen nog steeds (veel) te lang is. Het EHRM overwoog immers al uitdrukkelijk in de zaak *Luordo/Italië*²⁷ dat een postblokkade van twaalf maanden de balans tussen de rechten van de failliete natuurlijk persoon en diens schuldeisers aantast. Voor rechtspersonen ligt dit uiteraard anders, omdat het EVRM hen niet beschermt, maar desondanks is het goed verdedigbaar dat ook voor hen de postblokkade is beperkt tot dertien maanden.

Waar ik moeite mee heb en wat ik in deze paragraaf aan de orde wil stellen, is de wijze waarop de beperking heeft plaatsgevonden. De beperking kent geen wettelijke basis, maar berust op afspraken tussen Recofa met PostNL. De Amsterdamse curatoren ontvingen hierover op 10 april 2014 een e-mail van de Rechtbank Amsterdam. Een aantal aspecten valt hierbij op.

Ten eerste is het de vraag of Recofa wel bevoegd was tot het maken van deze afspraak. Recofa is het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen en surseances van betaling en sorteert onder de Raad voor de Rechtspraak. Recofa stelt richtlijnen vast, die bedoeld zijn ter uniformering van de behandeling van faillissementen en surseances. Overleg over die richtlijnen wordt gevoerd met Insolad, Nederlandse Orde van Advocaten ('NOvA') en de Nederlandse Vereniging van Banken ('NVB'). De richtlijnen worden gepubliceerd in het *Advocatenblad*. In dit geval heeft noch overleg met belangenverenigingen, noch publicatie plaatsgevonden.

Voor zover mij bekend, is de enige bekendmaking van de beperking de e-mail van 10 april 2014. Desgevraagd heeft de Rechtbank Amsterdam mij verteld dat curatoren van andere arrondissementen in het geheel geen mededeling over de beperking van de postblokkade hebben ontvangen.

Wat betreft overleg, is er bij mijn weten in het arrondissement Amsterdam slechts eenmaal gesproken over de postblokkade. Dat was tijdens de curatorenvergadering op 24 september 2012. In deze vergadering heeft de toenmalige voorzitter van de sectie insolventierecht van de Rechtbank Amsterdam gepeild hoe de curatoren stonden tegenover een beperking van de postblokkade tot twee jaar. Op één curator na, bestond hiertegen bij geen der aanwezigen bezwaar. De voorzitter zou (daarom) nagaan of de beperking landelijk draagvlak genoot.²⁸

Gezien het gebrek aan voorafgaand overleg door Recofa met de belangenverenigingen en het ontbreken van een formele publicatie, kan de beperking van de postblokkade naar mijn mening niet worden beschouwd als een aanpassing of aanvulling van de Recofa-richtlijnen. Wellicht moet de afspraak van Recofa met PostNL worden beschouwd als

23 J.C. van Apeldoorn, 'Postblokkade' in: *Tvl* 2007, nr. 2.

24 EHRM 20 september 2000, 33274/96.

25 EHRM 17 juli 2003, nr. 32190/96.

26 EHRM 17 juli 2003, nr. 56298/00.

27 EHRM 17 juli 2003, nr. 32190/96.

28 Verslag curatorenvergadering Rb. Amsterdam d.d. 24 september 2012, p. 2.

ontslag van de postvervoerders uit hun doorzendplicht in de zin van art. 99 lid 1 derde volzin Fw. In dat geval heb ik eveneens mijn bedenkingen.

Natuurlijk kan hier verschillend over worden gedacht, maar ik vind het niet erg gewenst dat de rechter-commissaris (vertegenwoordigd door Recofa) zonder noemenswaardig overleg op voorhand en op generieke wijze de postvervoerders ontslaat uit hun doorzendplicht. Te meer, nu met dit ontslag ook de bevoegdheid eindigt van de curator om de post van de schuldenaar te openen. Hiermee wordt op een wel erg extensieve wijze invulling gegeven aan de toezichthoudende taak van een rechter-commissaris.

Ik heb begrepen dat maatwerk mogelijk blijft en dat een curator de bevoegdheid houdt om de rechter-commissaris te verzoeken de blokkade te verlengen. Dat is echter een omkering van het wettelijk uitgangspunt, te weten een voortdurende postblokkade. Bovendien vergt verlenging een specifieke motivering. De e-mail van de Amsterdamse rechtbank noemt uitdrukkelijk dat verlenging mogelijk is als daar *'redenen'* voor zijn.

Interessant is verder dat een formeel besluit over de beperking ontbreekt. Desgevraagd gaf de Rechtbank Amsterdam aan dat de afspraken met Recofa niet schriftelijk zijn vastgelegd. In de e-mail d.d. 10 april 2013 wordt slechts verwezen naar een folder van PostNL getiteld *'Werkwijze PostNL bij postblokkades'*. Deze folder bevat geen inhoudelijke informatie, maar beschrijft slechts de werkwijze van PostNL bij een postblokkade. Het gebrek aan een formeel besluit met toelichting maakt het onmogelijk om te achterhalen wat het doel van de beperking is en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Nu moet worden gegist naar de idee achter de beperking; dat komt de beoordeling niet ten goede.

Naar ik heb begrepen, is dit kostenaspect de reden voor beperking van de postblokkade. Althans, de beperking is ingegeven door de bezwaren van PostNL tegen de doorzendplicht. PostNL bevindt zich in zwaar weer en moet opboksen tegen concurrenten die evengoed gehouden zijn de postblokkade uit te voeren, maar dat eenvoudigweg niet doen. Daarbij komt dat nog steeds het overgrote deel van de post via PostNL wordt verzonden, zodat zij zwaarder wordt belast door de doorzendplicht dan haar concurrenten. Dat ondermijnt de concurrentiepositie van PostNL. Ik vind echter dat een beperking van de postblokkade niet de oplossing is. Voor zover andere postvervoerders de doorzendplicht niet nakomen, zouden zij daarop moeten worden aangesproken. Voor zover PostNL relatief meer kosten maakt in verband met de doorzendplicht, is dat nu eenmaal het gevolg van het feit dat zij een groter deel van de postmarkt bedient. Ieder nadeel heeft zijn voordeel, om met Cruijff te spreken. Als PostNL dit marktaandeel kwijt wil, dan staan haar andere middelen ten doel, bijvoorbeeld het teruggeven van de aanwijzing als universele postdienst of het verzoeken van een verdere beperking van de diensten

die zij uit dien hoofde verleent.²⁹

Voorts signaleer ik dat de folder van PostNL dateert van februari 2014. Dit duidt erop dat de beperking al twee maanden voor de (beperkte) bekendmaking is doorgevoerd. Dat wordt bevestigd in de e-mail van de Amsterdamse rechtbank, waarin staat: *'In faillissementen die op dit moment langer dan 13 maanden lopen is de postblokkade reeds gestopt.'* De directe inwerkingtreding, in combinatie met het feit dat de beperking uitsluitend lijkt te zijn bekendgemaakt aan curatoren in het arrondissement Amsterdam³⁰, is opmerkelijk. Curatoren zouden toch te horen moeten krijgen dat zij niet langer automatisch de post krijgen in faillissementen met een looptijd van meer dan dertien maanden en, belangrijker nog, dat zij niet meer bevoegd zijn post die hen toch bereikt, te openen. Nu bestaat de kans dat curatoren in hun onwetendheid het briefgeheim schenden! Daarnaast is geheel niet ondenkbaar dat een curator de postblokkade wil verlengen, welke mogelijkheid de e-mail van de rechtbank uitdrukkelijk noemt.³¹ Daarvoor is uiteraard echter wel vereist dat de curator bekend is met het feit dat de postblokkade is beëindigd.

Er spelen ook uiterst principiële aspecten, omdat ik mij afvraag wat er nog meer in het verschieft ligt als andere partijen die een verplichte rol spelen in faillissementen hun beklag gaan doen bij Recofa. Wat nu als banken een beperking zouden eisen van de looptijd van bankrekeningen

Het gebrek aan een formeel besluit met toelichting maakt het onmogelijk om te achterhalen wat het doel van de beperking is en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen

van gefailleerden omdat de bankkosten niet langer in rekening kunnen worden gebracht? Of als leasemaatschappijen met luid geweeklaag over hun financiële nood een generiek ontslag uit de afkoelingsperiode zouden verlangen? Anders dan de postblokkade, ontbreekt hier zelfs een wettelijke regeling. Dergelijke klachten zouden uiteraard geen aanleiding mogen vormen voor een beperking van het instrumentarium van de curator. De gereedschapskist van de curator is gevuld, maar niet overvol en kent bovendien een wettelijke basis. Ik acht het zeer onwenselijk indien Recofa onder druk van commerciële

29 Zo wordt sinds 1 januari 2014 de post al niet meer zes dagen maar nog slechts vijf dagen bezorgd om de bezorging rendabel te houden. Bekendmaking ondertekening: *Stb.* 2013, nr. 466; bekendmaking inwerkingtreding: *Stb.* 2013, nr. 467.

30 Volgens de Rb. Amsterdam is in andere arrondissementen niets bekendgemaakt.

31 Ook hiervoor bestaat voorlopig geen formele regeling. Ik neem aan dat kan worden aangehaakt bij art. 3.4 sub b Recofa Richtlijnen voor schuldsaneringsregelingen 2009, waarin de mogelijkheid om verlenging of uitbreiding van de postblokkade te vragen wel uitdrukkelijk is geregeld.

partijen de curator beperkt in de gebruikmaking van zijn bevoegdheden. De hoofdtaak van de rechter-commissaris is het houden van toezicht.³² Het eigener beweging beperken van de postblokkade gaat mijns inziens vele malen verder dan het houden van toezicht, zodat ik meen dat Recofa haar bevoegdheden en taken in deze situatie te extensief heeft geïnterpreteerd.

5. Aanpassing uitvoering postblokkade

Naast de beperking van de postblokkade in duur, zijn er wijzigingen opgetreden in de manier waarop PostNL de postblokkade uitvoert.³³ Daarover ook enkele opmerkingen.

Ten eerste vind ik het bezwaarlijk dat uitsluitend geadresseerde en aangetekende brieven worden doorgestuurd en pakketten uitdrukkelijk niet. Dit is in strijd met de Postwet 2009, die pakketten tot post

postblokkade in de Faillissementswet de postbezorging nog een publieke taak was. De kosten van de doorzendplicht kwamen dus ten laste van de overheid. Sinds de liberalisering van de postmarkt is dit niet meer het geval. Omdat de doorzendplicht een wettelijke taak is van de postvervoerders en bovendien rust op elke postvervoerder, vind ik dat het doorsturen van de post naar de curator kosteloos moet blijven.

Tot slot vrees ik voor problemen door de zeer formalistische aanpak van PostNL, inhoudende dat uitsluitend brieven worden doorgestuurd waarvan de adresgegevens exact overeenkomen met de gegevens uit het faillissementsvonnis. PostNL noemt als voorbeeld dat als Jansen Beheer B.V. failliet is verklaard, post gericht aan Jansen Beheer niet wordt doorgestuurd. Dit is erg onwenselijk. Hoe vaak komt het immers niet voor dat post niet precies geadresseerd is aan de failliet, terwijl deze post toch van groot nut is voor de curator c.q. de boedel? Ik vind dan ook dat PostNL ernaar zou moeten streven om alle post die geadresseerd is aan de gefailleerde door te sturen, ongeacht of de adressering de exacte statutaire naam of handelsnaam van de gefailleerde bevat. Doorgaans zal een postbode heel eenvoudig kunnen beoordelen of de post wel of niet voor de gefailleerde bestemd is. Dat post gericht aan Jansen Beheer of aan B.V. Jansen Beheer ook naar de curator moet worden doorgestuurd, lijkt immers niet voor discussie vatbaar. Mijns inziens zou PostNL de postblokkade moeten toepassen op (i) de exacte namen vervat in het faillissementsvonnis, (ii) de namen vervat in het faillissementsvonnis zonder toevoeging van rechtspersoonlijkheid zoals B.V. of N.V., en (iii) sterk daarop gelijkende namen met en zonder toevoeging van rechtspersoonlijkheid. Het doel van de postblokkade is nu eenmaal dat alle post die relevant is voor de boedel, de curator bereikt. Het is aan PostNL om deze postblokkade uit te voeren. Het is daarom aan haar om zo veel mogelijk te zorgen dat het doel van de postblokkade wordt bereikt en dus om niet al te formalistisch met haar taak om te gaan.

6. Conclusie

De postblokkade is een wettelijk instrument van de curator, dat tot doel heeft hem in staat te stellen het beheer en de beschikking over de boedel uit te oefenen. Vanwege de rechten die een failliete natuurlijk persoon aan de Grondwet en het EVRM kan ontlenen, is de beperking van de postblokkade tot dertien maanden goed verdedigbaar. Ik heb er weinig problemen mee om deze beperking ook toe te passen op failliete rechtspersonen, mits de blokkade kosteloos verlengd kan worden. Ik plaats wel mijn vraagtekens bij de wijze waarop de beperking van de postblokkade heeft plaatsgevonden.

Aan de bevoegdheden van de curator zou naar mijn mening slechts afbreuk gedaan mogen worden door degene die hem deze bevoegdheden bewust heeft gegeven: de wetgever. Daaraan zouden bovendien geen private belangen van

Het kan mijns inziens niet zo zijn dat de beperking van de postblokkade tot dertien maanden tot gevolg heeft dat voor een langere duur betaald zal moeten worden

rekent. Ook het feit dat gerechtelijke brieven niet langer onder de postblokkade vallen, is op zijn zachtst gezegd onhandig: hoe moet een curator nu te weten komen in welke procedures de failliet betrokken is als de failliet deze informatie niet zelf verschaft? Dit ontnemt een curator bijvoorbeeld de mogelijkheid om op grond van art. 27 lid 3 Fw een procedure van de failliet over te nemen.

Voorts is de vraag of de postblokkade na een verlenging kosteloos blijft. Uit haar folder moet worden afgeleid dat PostNL na afloop van de dertienmaandentermijn uitsluitend bereid is de post door te sturen indien gebruik wordt gemaakt van de door haar aangeboden doorzendservice. De kosten daarvan bedragen € 33 voor een periode van twee weken of minder en daarna € 16,50 per week voor maximaal twaalf maanden. Een voortdurende doorzendservice kost de boedel € 448,50 per jaar.³⁴ Deze kosten zullen met name bij lege boedels tot een probleem leiden, terwijl daar de behoefte aan de informatie die via de postblokkade verkregen kan worden vaak het grootst is. Het kan mijns inziens niet zo zijn dat de beperking van de postblokkade tot dertien maanden tot gevolg heeft dat voor een langere duur betaald zal moeten worden. Noch de wet, noch de toelichting bij art. 14 en 99 Fw benoemt het kostenaspect. Dat is logisch, omdat bij de invoering van de

32 Van der Feltz II, p. 2 en Wessels Insolventierecht IV, par. 4009.

33 Overigens blijkt uit de folder van PostNL dat zij nog steeds niet goed begrijpt wat een faillissement en de rol van de curator daarin precies is. Zij beschouwt een failliet of sursiet namelijk als cliënt van de curator respectievelijk bewindvoerder.

34 Zie www.postnl.nl/tarieven/doorzendservice.

commerciële partijen ten grondslag moeten liggen, maar uitsluitend overwegingen van macro-economische aard. Hoewel Recofa de beste bedoelingen zal hebben gehad, gaan de door haar met PostNL gemaakte afspraken mijns inziens te ver. Ik pleit dan ook voor een inhoudelijke heroverweging in overleg met de daarvoor aangewezen partijen. Wellicht leidt dit alsnog tot een beperking van de postblokkade – en gezien de jurisprudentie van het EHRM is zelfs een verdere beperking dan tot dertien maanden niet ondenkbaar – maar dan ligt daar ten minste een weloverwogen besluit aan ten grondslag, dat bovendien op deugdelijke wijze kan worden bekendgemaakt.

Tot slot vind ik dat PostNL zich te formalistisch

opstelt bij de uitoefening van de postblokkade. Het is onaanvaardbaar dat PostNL de postblokkade uitholt door allerlei beperkingen toe te passen. Vanuit bedrijfseconomisch oogpunt is dit begrijpelijk, maar gezien het belang dat de wetgever aan de postblokkade hecht, dient PostNL als uitvoerder van de universele postdienst haar eigen belang ondergeschikt te maken aan het belang van een goede uitvoering van de postblokkade. Ook op dit aspect pleit ik derhalve voor een heroverweging in overleg met de betrokken partijen.

Over de auteur

Mr. W. Janssen-van Kesteren is advocaat bij Fort Advocaten N.V. op de sectie Insolventierecht.